

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívüli
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSEG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.

a Gedeon és Társa nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Falkenstein S. dohánytőzsdéjében, Nagy Lajos, Groszmann J., Gubás F. és Hez Jenő fűszerkereskedésében Groszman J. antiquar-fizletében kaphatók

Dologház, javítóház.

A személyes szabadság és vagyonszabadság megsértői, a békés polgárok nyugalmának és a közrendnek fölforgatói általában mindazon munkaképes, de a munkára röst, csavargó, kétes egzisztenciák ellen, a kik mások becsületesebb keresményének elsajátításából tengődnek s valóságos nyögők a társadalom testén, — okszerűen, a humanizmus követelményeinek is megfelelőleg csak úgy védekezhetünk s a mindenféle feltűnedező kórjelek elenyésztetésére eredményeiben messze kihatólag, gyökeresen csak úgy intézkedhetünk, ha *dologházat* emelünk azok számára, a kik dolgozni nem akarnak.

Különösnek látszik ugyan első tekintetre az, hogy a munkát, a mire minden becsületesebb ember hivatva van, némelyekre büntetésképpen alkalmazzuk; de ez a körülmény nem von le semmit sem az egyetemlegesen kötelező erejű munkának értékéből, sem azoknak becsületéből, a kik nem büntetésből dolgoznak.

A dolgozni szerető emberre nézve a dolog nem büntetés, hanem jutalom; s az ilyen a legelhagyatottabb teremtesnek, igazi szerencsétlennek érzi magát, ha nincs a munkához kedve vagy ereje, szóval, ha nem képes dolgozni.

A tolvajokra, a gézengúz ögyelgökre nézve pedig éppen az a gyöngyélet: dolog nélkül élni.

Mínt hogy azonban ez képtelenség, mert dolog nélkül senki meg nem élhet: ennél fogva azok, a kik dolog nélkül megélni látszanak, a mások dolgából élnek, kilopván ezek zsebeiből a pénzt, és pedig vagy szoros értelemben vett tolvajlással, vagy — a mi egyre megy — furfangos csalással, vagy pedig, magukat munkaképteleneknek, nyomorékoknak tetetvén, — koldulással, mely utóbbi szintén csak a lopás bélyegét hordja magán; mert a mit a környörületes szívek nekik juttatnak, az nem őket illeti meg, hanem a valódi szegényeket és tehetetleneket.

És ha a társadalomnak eme pusztító férgéi börtönbe kerülnek, vajjon büntetés lesz-e rájuk nézve a börtön? Nem, mert céljukat ott is elérik, a célt: nem dolgozva megélni.

Azt nem sajnálhatják, hogy egy darab ideig nem lohatnak; mert loznak biz' ők addig is, míg a börtönben vannak: annak az árát lopják ki a város vagy

az állam kasszájából, a mit megesszenek s a mibe a kiszolgálásuk kerül. És a fölött sines okuk töprenkedni, kivált a még csak olyan kaczabetyár-féléknek, hogy szabadlábban járva, hátha még többet lophattak volna; mert hiszen a szállás is csak valami, a mely ingyen menedékhelyül szolgál nekik, azután meg az is nyom valamit a latban, hogy míg ott künn az élet lármás piacán egy-két ütleg mégis csak kijutott volna nekik: addig itt benn még a hajuk szála sem görbül meg, sőt féltékeny gond van rájuk elég, hogy valami módon egészség vagy testi épség dolgában kárt ne valljanak.

Ilyen biztos, kézzelfogható előnyökért egy időre szívesen lemondanak azon talán gazdagabb, de bizonytalan zsákmányról, a melyre a börtönön kívül szert tehetnének; fönttartják azonban maguknak a jogot arra, hogy ha majd a mesterségüket ismét szabadon folytathatják, kipótolják azt, a mit elmulasztottak.

Mert nagyon jó hely ám az a dutyi, börtön, vagy akárminek nevezzük, arra a célra, hogy a tolvaj már csak unalmában is magába elmélyedjen és újabb meg újabb terveket főzzen ki gazesinyeknek keresztülvitelére és ha hozzá még többen is vannak egy kóterbe zárva, no, akkor meg éppen meg van adva az alkalom arra, hogy a ki még csak félig zsvány, holnap egész zsványynya lehessen.

Tények bizonyítják, hogy sokan éppen a börtön falai között sajátították el maguknak elméletileg a lopásnak egyes ügyesebb fogásait, a miket aztán börtönben megismert cimborák társaságában gyakorlatilag is foganatosítottak.

Ha tudná a nemes magisztrátus, hogy egyik-másik tolvajnak — s bizonyára a legnagyobb számmal vannak az ilyenek — mennyire inyére van a város kosztja és kvártélyja: akkor talán nem ügyeltetne rájuk annyi panganétos őrszemmel. Vagy talán inkább arra valók ezek az őrszemek, hogy holmi hivatlan, arra eddigelé még kellő érdemeket nem szerzett tolvajocskák be ne lopódzhassék az érdemesek közé s időnek előtte ne bitorolhassa velük együtt azt a jogot, a melynek gyakorlására csak későbbi, érettebb korukban számíthatnak? Lehet; mert azok az érdemesek aligha kíváncsiak el onnan, jól érzik magukat odabenn, kivált ha itt künn drága az élet és a

bokor sem ad már szállást a csavargónak.

Mindezekből tehát az következik, hogy az elzárás nem büntetés a gonoszokra nézve, hanem valóságos elkényeztetés.

A mitől, mint az ördög a tömjénfüsttől, irtóznak, azt kell megtanultatni velük, arra kell szoktatni, kényszeríteni őket: a *dologra*; s ezzel el lesz érve, illetőleg meg lesz közelítve az erkölcsi cél: az, hogy a büntetéssel együtt javítunk is, a mennyiben némelyeket talán egészen megjavítva, másokat meg félig-meddig, de mindenesetre a javulás útjára térve, adhatjuk vissza önmaguknak és a társadalomnak.

Mert elvégre is a végezel nem a büntetés, hanem a javítás. *A bünt büntetni, az embert javítani kell.*

Ha az eddig alkalmazott büntetés módszere nem vezetett célhoz, a mint-hogy nem is vezetett; mert tapasztaltuk azt, hogy a ki a börtönből kikerült, csak olyan maradt vagy még nagyobb gonosz lett, mint a milyen volt: akkor a büntetés más módszerének életbeléptetéséről kell gondoskodni, olyanról, a milyen például Amerikában vagy Angliában több helyütt célirányosnak bizonyult: a világtól elzárva szigorú felügyelet alatt dolgoztatni kell velök, s a ki nem akar dolgozni abban, a mit reá biznak, azt olyan helyre kell állítani, a hol a dolgot ki nem kerülheti; például folytonosan vizet kell neki szivattyuzni, mert ha ezt nem teszi, előnti a víz és megfulad. A makacs dologtalan így szokja meg a munkát. S dolgoztatni kell velök mindaddig, míg a javulásnak kétségbevonhatatlan jeleivel be nem bizonyítják azt, hogy megszüntek veszélyesek lenni a társadalomra.

A tétlenség a bűnök szülőanyja. A dologházban a henye tétlenségről lesz leszoktatva az ember. Ha tehát megszüntetjük az okot, önként elesik az okozat is. A ki azért lopott, rabolt, gyujtogatott, gyilkolt, mert lusta volt dolgozni — már pedig a gazemberek legnagyobb kontingense ezért követi el az említett büntetéseket — az nem lop, nem rabol, nem gyujtogat, nem gyilkol többé, hanem munkálkodva cselekszi kezeivel azt, a mi jó, hogy legyen mit adni, a kinek szükséges.

Amit eddig utált, szégyenlett, azt most becsüli és szereti: a *munkát*.

És ha száz közül csak tíz javul is így meg, már azt nyertük vele, hogy ennyi becsületes magyar emberrel több van a hazában, mert úgy is kevesen vagyunk mi magyarok, azért mondta Széchenyi, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni.

Sok ember, aki az országoton gyilkolt, a dologházból kikerülve, meg lehet, hogy a legkitűnőbb szolgálójává lett volna az államnak.

A bűn útjára tévedt embert művelni, tanítani, moralizálni kell, s akkor nem kell golyóval vagy kötéllel kioltani az életét.

A törvény sokat hurczolt már az akasztófákra, pedig a hóhérok fizetéséből lehetett volna ám már dologházat építeni.

Ne azzal törődünk, hogy milyenek legyenek a hajduk meg a katonák gombjai, hanem a tömegnek, a nép zömének nyomorát igyekezzünk megszüntetni, amely nemi különbség nélkül a bűn és vétek örvényébe sülyeszt alá, jelölve annak, hogy a társadalom testén fekély, vérében bűn van és sok polgára a hazának elvesz testileg, lelkileg a börtön falai között, a nélkül, hogy alkalmat nyujtanánk nekik a javulásra.

Miskolcz városának nem volna szabad visszariadni egy dologház létesítésével járó kiadások nagyságától, mert az eredmény erkölcsileg úgy, mint anyagilag gazdagon megjutalmazna minden fáradtságot és minden áldozatot.

A dologház épp oly szükségét pótolna, mint a templom vagy az iskola.

A mostani eljárás nem radikális gyógyszer a baj ellen.

Igaz, hogy ha már egyszer ég a ház, nem az a fő, hogy ki gyújtotta meg, hanem hogy oltjuk. De hát mi fizetjük a tűzoltókat, arra meg egy fillért sem költünk, hogy gyujtogatók ne legyenek.

Kaszárnyák, rendőrlaktanyák, börtönök és ezekhez hasonlók évenként sok ezrekbe, országszerte sok milliókba kerülnek, holott semmivel sem járulunk az okok megszüntetéséhez, amik ezeknek a „mala necessariak“-nak a létezését előidéznek.

Pedig sokkal kevesebb katonára, hajdura, börtönre volna szüksége, ha dologházaink volnának, a melyek fönntartása nem sokba kerülne, mert hiszen a dologház azért dologház, hogy azok, akik ebben vannak, dolgozzanak s ne csak azt szolgálják meg, a mibe kerülnek, hanem azon kívül még külön félretett keresményök is legyen, a melynek segítségével — ha megjavulnak és elbocsáttatnak — élethivatásuknak becsületes emberek módjára annál inkább megfelelhessenek.

Miskolcz város pénzügyi politikája.

Multkori hasonczimű cikkünkre a személyes támadások, alaptalan gyanúsítások, vádaskodások végtelen özöne támadt reánk. No, nekünk ez nem valami félelmes dolog, mert a sajtó munkásainak készen kell arra lenni, hogy az igazmondásért betörök a fejét.

Szerencsére az ujságírók koponyája rendesen keményebb, mint egynémely tulérzékeny polgáré.

Ránk nézve, de a publikumra nézve is igen kedélyes a haragos emberek jobbra-balra való kapkodása és praepotens hangja. Ritka élvezet a sajtóban ilyesmi, kivált ha egy város polgármestere, szakítva a szokásokkal, maga áll ki a sajtóban polemizálni és bizonyítgatni, hogy mindaz, mit cselekszik, kitűnő. Azonban minket a személyes invektívák nem érintenek, mert mindenki ismeri azt a közmondást, hogy: a ki haragszik, annak nincs igaza.

Mi, s velünk együtt a publikum igen jól mulat azon a hangon és modoron, mely a közügyekben és a sajtóban nálunk eddig szokatlan volt. Tetszik nekünk az a magas piedestál, melyről a polgármester ur beszél, eddig igazán nem tudtuk, hogy a polgármesteri állás, a hogy Verbóczyben kodifikálva van: szent és sérthetetlen.

A polgármester ur keveselte Lichtenstein ur védelmét s maga is kiáll a küzdő porondra. Pedig a sajtóban a hivatal tekintélye nem elsőrendű szempont.

No lám, a polgármester ur haragszik azért, mert a város pénzügyi politikáját bíráljuk és helyesnek nem találjuk. De abban nem talált semmi megrovandót rövid multkoriban, hogy egyik tisztviselője a városi képviselőtestületet kritizálta.

S mert nem teljesül kívánsága, személyeskedik és epéskedik. A polgármester ur maga viszi be a sajtóba, a közéletbe a szenvedélyeskedés, az izgalom hangját, pedig valahogy úgy tudánk, hogy éppen azoktól, kik állásaikat magasra tartják, szokás joggal várni, hogy higgadtak és objektívek legyenek talán ott is, mikor a hangulat izgatott, mikor a szenvedélyek viharai kitörnek.

Mi soha személyes harczot nem folytattunk, mi reánk nézve a polgármester ur magánszemélye teljességgel kívül állott bírálatunk közben, mi igenis bíráltuk, a miként bírálni fogjuk jövőben is, a hivatalos tevékenységet. Mert nem láttuk sehol megírva, hogy Miskolcz város polgármesterének kivételesebb állása volna, mint Tisza Kálmánnak, Wekerle Sándornak volt, vagy Bánffy bárónak van. Igaz, hogy azt sem láttuk, hogy politikájuk védelmére maguk irtak volna nyilttéri hangu czikkeket.

A mit tehát szabad az ország első emberével szemben, az a polgármester ur szerint tilos vele szemben. Ugy látszik, e téren is áthidalhatlan úr van a felfogások között.

Igen mulattató az olyan felfogás a kritikáról és a sajtóról, hogy a városi politika irányát és eredményeit kritizálni, — árt a város hírnevének. Engedelmet kérünk, a polgármester feje a városnak, de nem azonos vele. S a kritikát nem lehet úgy elkülöníteni, mint a népkerti lawn-tennis-pályát. A kritika joga minden hivatalos ténykedésre kiterjed.

E jogaink gyakorlataától semmiféle fenyegetés és ijesztgetés sem fog visszatartani a jövőben sem. De nem fogunk soha, miként eddigelé sem, gorombáskodni, hanem ha úgy tetszik: „törhetlen vakmerőséggel“ fogjuk azon utat követni, melyet mi jónak látunk e város közügyei érdekében.

A mi érdemleges bírálatunkra a polgármester ur nem válaszol. Pedig számszerűleg kimutattuk, hogy a fennen dicsért pénzügyi politika daczára, pótdadónk évről-évre emelkedik, a nélkül, hogy a kulcsot emelni kellene, mert a házbéradót behozták.

Reámutattunk a regalejog értékesítésénél elkövetett hibára, mely immár helyrehozhatatlan. Erre sincs válasza.

Reámutattunk arra, hogy a regalejog formái kezelése helytelen, mert nincs pontosan beállítva a költségvetésbe, miként a törvény rendel. Erre sem válaszol.

Számszerűleg kimutattuk, hogy a fennen dicsért pénzügyi politika egyébből sem áll, mint a kereskedést, ipart bénító szolgálta-

tások (helypénz, kövezetvám) folytonos emeléséből. Erre sem válaszol.

Kimutattuk azt is, hogy jogok „kihasználása“ érdekében a szokás s szabály ellenére túrik, miszerint a helypénzt nem a helyszínén, hanem a sorompónál szedik. Erre sem válaszol.

Kimutattuk, hogy daczára a közterhek folytonos viselésének, e város fejlesztésének nagy létkérdései megoldatlanok. Utczáink szabályozatlanok, nagyrészt elhanyagoltak, köztisztaságunk rossz, közvilágításunk nemkülömben, a közegészség és közbiztonság hátrányára évek hosszú sora óta vajudik a vízvezeték, a csatornázás ügye, miként vajudik az égető szükségét képező kórház, hasonlóképen az igazságügyi palota s így tovább. Ezekre sem válaszol.

Csak a drága kaszárnyákhoz ne nyuljunk, mert azok talán hamar összedülnek. A kaszárnyákra nézve is objective kifejtettük nézetünket.

És valóban olyan is ez a kaszárnya-politikánk, mint annak a földes urnak a gazdálkodása, a ki hintókra költi el a pénzt, — vetőmagra pedig már nem marad!

Kifejtettük, hogy helytelenek tartunk olyan politikát, mely nyakra-főre kaszárnyákat épít, ezért egy millió forintnál több adósságot csinál, ennek circa 60.000 frtra rügő évi terheit ötven évig viseljük, de csak 25 évre vagyunk a bérösszeg által részleg biztosítva.

Kifejtettük, hogy nézetünk szerint nem áll arányban az általunk viselt teher a kaszárnyák közvetett hasznával.

A polgármester ur nagy szenvedélyességgel azt állítja ma, hogy a kaszárnyák építésénél nem az volt a cél, miszerint „jóvedelmi többlet“ legyen. No hát kérdezzük mi, ezerforintos pályázat nélkül, Miskolcz város bármely polgárát, vajjon olyannak ismeri-e a polgármester ur pénzügyi politikáját, hogy ő javasolta, sürgette és forceirozta volna-e a kaszárnyák építését, ha ezekből direkt költségvetési előnyt nem remélt s várt volna?

Ma azt állítja: nem. Legyen szabad tehát az 1888. és 1889-iki polgármesteri felfogást szembeállítani az 1897-ikkel. A polgármester ur 1888. évi jelentése 28. lapján a honvéd laktanyát „biztos jóvedelmet hozó épületnek“ nevezi. Az ám, évek óta ráfizetünk. 1889. évi jelentésében a gyalogsági és lovassági laktanyát „pénzügyi szempontból“ fontosnak tartja s jelentésének 29. lapján a boldog emberek meglegedésével mondja: „munkánk fáradtsága látható, pénzügyi eredménye érezhető.“ Igaza van, az eredményt látni és a reáfizetésben érezni lehet.

Az eddigi legfontosabb álláspontjukat az urak hűtlenül elhagyják. Mint tudva van s mint a fenti tanulmányos szemelvényekből kimutattuk, eddig mindig az volt a hangzatos fő álláspont, hogy a kaszárnyák direct jóvedelmet hoznak. Nekünk teljes elégtétel, hogy ez idő szerint ezt az álláspontot feladják. Tudomásul vesszük s tudomásul veszi Miskolcz város polgársága. Ezzel tehát végeztünk.

A mi a kaszárnyák közvetett hasznát illeti, ezt józan ember nem tagadja; ilyen abszurdumot olvasni tudó ember czikkeinkből nem is olvashat ki. De igenis — ismételjük — azt hangsúlyoztuk, hogy a kaszárnyák közvetett hasznát nem áll arányban az értök viselt terhekkel. A m. k. államvasutak itteni hivatalaiért nem vállaltunk milliónyi adósságot, azok közvetett hasznát mégis többre tesszük a kaszárnyákénál, pedig a szerencsétlen lisztadó főrészt a szerény javadalmazásu tisztviselők ellen irányul.

A polgármester ur az üzletvezetőség ide való visszahelyezését a kaszárnyák eredményeül rója fel. De miként van az, hogy nekünk már volt előbb üzletvezetőségünk, mielőtt kaszárnya-várossá lettünk és miként van az, hogy a régi üzletvezetőséget épen akkor vitték el, mikor nálunk a kaszárnyák virágkora volt, mikor majd minden katonai

intézmény — a tűzereket kivéve — már itt volt? Nos, majd meg látjuk, hogy az államvasutak küszöbén álló reorganizációja alkalmából a kaszárnya-város sulya e czímen fog-e érvényesülni.

A kaszárnyák *követelt hasznát* a polgármester ur *hétsszáz* forintra teszi, ennyi az, a mit katonai czímen itt kiadnak. Elfogadjuk. De kérünk pontosabb adatot arra, hogy ez összegből *tényleg* mennyi marad e városban. De még ezen felül „más czímen” háromszáz forintra teszi azt, a mit a katonák forgalomba hoznak. Igazán gyöngy-élet a katonaelet, mert a városi pénzügyi politika becslése szerint *naponta hétszáz* forintot költenek el a hivatalos pénzen kívül a katonák. És ezt a rettenetes nagy összeget azok a derék jó szatmári oláh és magyar szülők bocsátják a jó fiuk rendelkezésére. Hát ilyen adatokkal és numerusokkal dolgozik ez a pénzügyi politika.

Ugy vagyunk ama bizonyos ezer forintos ajánlattal is. A népkonyha vezetőségénél bünbocsánatért rimánkodunk, hogy nekik ezt meg nem szerezhették. De hát fura dolog, hogy hozzunk ide négy idegen embert, kinek ideje, költsége van és egyéb dolga sincs, minthogy hónapokon keresztül bujja husz éves fejlődésünket, eseményeinket, számadásainkat, beleélje magát a helyi viszonyokba, felismerje szükségünket, céljainkat és terveinket.

Nekünk igazságunk tudatában ezer forintos pályázatra nincs szükségünk s bár hitelünket erősen kompromittáljuk, bevalljuk, hogy erre nincs is ezer pengőnk sem osztrák értékű forintokban, sem koronákban.

S még valamit. Pompás ötlet a *meggyőződés* elvi ügyét választott bíróság elé terelni. A polgármester ur nagyszerű ideáját magunkévá tesszük s indítványozni fogjuk, hogy a keleti kérdést, Lengyelországnak helyreállításának ügyét vagy azt is négytagú választott bíróság elé vigyük, melyik politika jobb: a kormánypárté, vagy a szélsőbalé, így aztán fel lesznek mentve a polgárok attól, hogy hol kormánypártiak, hol ellenzékiek legyenek, hanem egy kalap alatt leszünk valamennyien.

S végül mindezek után, ha a polgármester ur szerint Miskolc város pénzügyi helyzete olyan rózsás, hogyan van az, hogy daczára e rózsás helyzetnek, a *kenyér, a petroleum, a szóda, az ásványvizek* megadóztatásának nagy eszközhöz kell nyulni? Hol hát akkor a logika?

Végezetül pedig ezuttal is ujjal kijelentjük, hogy a jogosult birálat fegyvereit jövőre is alkalmazni fogjuk. Reánk nézve teljesen közönyös bárkinék is haragja, gorombasága és fenyegetése. Mi sohasem fogunk való vagy képzelt nagyság előtt porba hullani s a tekintély elvét odáig vinni, hogy a szabad és független véleménynyilvánítástól tartózkodjunk. A polgármester ur is *fizetett* köztisztviselő, vele szemben tehát, mint egyáltalán köztisztviselővel szemben, hiba is volna a törvény és alkotmányadta joggal nem élni. A nyilvános birálatot minden közéletbeli embernek viselni kell. Ezért szabad megharagudni, de nem muszáj ezt kifejezésre juttatni. Mivé lenne a politikai s más közélet, ha minden közügyi vita a személyeskedés terére tereltetnék?

Mi szívesen reagálunk minden objectiv támadásra és válasza és védjük a magunk igazait, de sohasem leszünk praepotensek és szenvedélyeskedők. Ennélfogva jövőben *nem reflektálunk* sem a polgármester ur, sem mások olyan kifakadásaira, melyek a szükséges objectivitás, modor és ildomos hang hiányában szenvednek.

*

Lichtenstein ur szíves soraira — elnézését kérjük, — hogy e helyt reflektálunk rá, — kevés észrevételünk van. A kaszárnyakérdésre fentebb elmondottuk nézeteinket. A többi elvi kérdésre nézve pedig osztjuk b. nézetét, hogy az elvi álláspontok eltérő volta miatt a kölcsönös kapacitálás nem lehetsé-

ges. De talán maga *Lichtenstein* ur sem szeretné, ha az emberek között közkérdésekre nézve eltérés nem volna. A higgadt s tárgyilagos vita elől jövőben sem szándékozunk kitérni és legyen meggyőződve, hogy ha álláspontunkra nézve meg tud győzni, nem is fogunk elzárkózni annak beismerésétől.

Sugár Ignác.

Ágyúöntés Diósgyőrben.

— Fontos indítvány. —

A közös hadsereg tüzérsége részére a közeljövőben *kétszázmillió* értékű ágyú beszerzése szükséges. Ifj. *Wein János* budapesti mérnök erre vonatkozólag azt az indítványt teszi, hogy az ágyúszükségletet a *diósgyőri vas- és aczélgyárban* rendeljék meg.

Ifj. *Wein János* indítványában — mely a „Budapesti Napló” hasábjain jelent meg — a többek közt ezeket mondja:

Találjon módot a magyar kereskedelemügyi kormány, hogy az ágyúbeszerzés szükségességének hova-tovább való beállta a *magyar ipart készületlenül ne találja és legyen legalább egy magyar aczélmű megfelelő irányban* annyira *kifejlesztve*, hogy a beálló szükséglet részben, vagy egészben való fedezésére bátran vállalkozhassék.

Felszólalásomhoz tehát azt a javaslatot fűzöm, hogy fejlesztessek ki a jelzett irányban a magyar vasművek egyike, teszem fel a *diósgyőri állami vas- és aczélmű*, mely hasonló irányban már is sikereket mutatott fel a Vaskapuzhoz szállított *aczél-vésőkkel*, és a nagy kaliberű *aczél-lövegekkel*. Tudjuk, hogy ezek a sikerek az ezredéves országos kiállításon mily szépen voltak érvényesítve. Szereltessek fel ez az ipartelep mindazokkal a berendezésekkel, a melyek az ágyúgyártás megkezdésének bázisául szolgálhatnak. Készítsenek el arra az eshetőségre minden tervet és képezzenek ki azzal a célzattal magyar mérnököket és művezetőket. Ily kiképzetésre alkalmas egyéniségeket küldjenek ki a külföldi nagy aczélművekbe és lehetőleg az ágyúgyárakba is. Az előkészületekre és tanulmányokra fordítandó költségek természetüknél fogva gyümölcsözők lesznek a magyar aczélgyártás fejlesztésére nézve és pedig már akkor is, ha az ágyúgyártását utólag mégsem magyar aczélműre bíznák az illetékes tényezők.

Többen, a kik előtt ezt az indítványt megemlítetttem, azt hozták fel ellenvetésül, hogy e javaslat megvalósításának *politikai akadályai vannak*. En ilyen akadályok létezését tagadom, sőt éppen az indítvány mellett tudnék politikai okokat felhozni. *Minden önzéretes és számottevő nemzet önmaga kovácsolja fegyvereit*. Magyar földön legutoljára és pedig a legigazságosabb ügy védelmére 1848-ban gyártottak ágyúkat, azóta egyáltalában nem. Az ágyúgyártásnak félszázadon át való teljes szünetelése a magyar gyár-iparnak igen nagy kárára volt, mert ezzel egy hatalmas iparnevelő tényezőtlől esett el.

Meddő dolognak tartanám, hogy foglalok bizonyos politikai motivumokkal, de azt szükségesnek tartom megjegyezni, hogy az aggodalmak, a melyek a monarchia bármely faktora részéről a magyar nemzet öröklött alkotmányos hűsége ellen valaha fölmerülhettek, már jó idő óta elveszítettek minden alapot, sőt merem állítani, hogy igaz alapjuk soha sem is volt. Jelenleg kizárólag *csakis gazdasági momentumoknak szabad szerepelniök az e fajta közözügyes kérdéseinkben*, ugy, hogy mai napon joggal követelhetjük, hogy *ha arányosan járulunk hozzá a közös-hadsereg költségei fedezéséhez, akkor arányos részt is vehessünk ki magunknak abból az anyagi és erkölcsi megtérülésből, a mely némi csekély kárpótlásként a hadi felszereléseknek, nevezetesen az ágyúknak az országban való gyártásából származhatik*. Politikai színezetet csak annyiban kívánnék meghagyni ennek a kérdésnek, hogy a fegyvereknek az ország határain belül való gyártása a nemzet ön-

érzetének követelményeként tekintessék és hogy ennélfogva a kormány, ha majd reményem szerint ebben az irányban javaslatokat tesz a törvényhozás előtt, az egész ország osztatlan közvéleményére támaszkodhassék és hogy a parlamenti pártok a mindennapi torzsalkodás félretételével egyhangúsággal járuljanak hozzá a szükséges költségek megszavazásához.

Az elmondottak kapcsán indítványozom, hogy a magyar mérnök- és építészegyesület feliratilag kérje föl a kereskedelemügyi miniszter urat arra, hogy a magyar aczélművek egyike, esetleg a *diósgyőri állami vas- és aczélmű*, tanulmány és befektetések révén annyira kifejlesztessék és nevezetesen a tégely-aczélöntés oly mértékben rendeztessék be, hogy a néhány év múlva előreláthatólag beálló tüzérségi rendszerváltozás alkalmával, a mikor tudniillik az összes Uchatius-bronzágyúk helyett gyorstüzelésű aczélágyúkat fognak beszerezni, legyen majdan egy olyan magyar aczélmű, mely a cirka 200 millió forintnyi megrendelést egészben, vagy legalább is a kvóta arányában elvállalni képes.

Terjed a vörheny!

A városi tanács a lakosság mihez tartása végett a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Városunkban eddig szörványosan észlelt vörhenybetegség néhány nap óta nagyobb számmal lépven föl, a kór továbbterjedésének meggátlása céljából figyelemztetjük a közönséget a következőkre:

1-szor. Vörhenyben megbetegedett egyén az egészségesektől elkülönítendő.

2-szor. A beteg-szoba óvatosan gyakran szellőztessék.

3-szor. Beteg váladékának — köpet és hányadék — felfogására szolgáló edénybe carbolsav teendő.

4-szer. Vörhenyben megbetegültek vagy elhaltak fehér- és ágyneműi mielőbb forró vízben kimosandók, az ágyban levő szalma pedig égettessék el. A nem mosható ruha- és ágyneműek gőzfertőtlenítővel fertőtleníttessenek.

5-szor. A beteg által használt evőeszközök és ivóedények forró vízben azonnal megmosandók.

6-szor. A betegség bevégződése után a beteg-szoba hat órán át kengőzzel kifüstölendő, a padlózat mosattassék le, a padlózatlan szoba földje pedig mésztejjel locsoltassék be.

7-szer. *Vörhenyben elhaltak, a halott-kémlelés után azonnal koporsóba zárandók. A szűklakású viszonyoknál fogva el nem különíthető hullák az eltemetés idejéig a temetőben levő halottas kamrákba szállítandók és onnan temetendők el.*

8-szor. Torokfájásban vagy más kiütéses betegségekben szenvedőknek az orvos lakására vitele tilos.

9-szer. Kötelesek a szülők és gyámok mindazon tanulókat az iskolától távol tartani, kik *ragályos betegekkel érintkezésben voltak, vagy oly házakban laknak, hol ily betegek vannak*. Azon tanuló pedig, ki a fentemlített ragályos betegségben szenvedett, 6 hétig az iskolát nem látogathatja és csak orvosi bizonyítvány alapján vétethetik fel az iskolába.

10-szer. A tanítónak jogában áll, sőt kötelessége a ragálygyanus tanulókat az iskola látogatásától mindaddig eltiltani, míg ragálytalansága orvosi bizonyítvánnyal nem igazoltatik.

11-szer. A tanítók figyelemztetnek, hogy állítólag ragályos betegség miatt mulasztó növendékeik neveit a lakás megjelölésével, az iskolaszék elnöksége útján a t. főorvosnak jelentsék be.

12-szer. Ugyanezen óvszabályok követendők más ragályos betegségek ellen is.

13-szor. Szegénysorsuak a fertőtlenítő szereket a rendőrkapitányságtól ingyen kapják.

Az ezen óvszabályok ellen vétők vagy mulasztók az 1897. évi XIV. törvényzikk alapján a rendőrfőkapitányság, mint közegészségi ügyekben elsőfoku hatóság által háromszáz forintig terjedő pénzbírsággal, esetleg 60 napra terjedő fogsággal büntetnek.

Meg kell jegyeznünk, hogy ezt a hirdetményt nem Miskolcz város tanácsa, hanem Debreczen város tanácsa adta ki. Pedig üdvös dolog volna, ha az ehhez hasonló intézkedést Miskolcz város tanácsa is megtenné, mert annyi bizonyos, hogy a vörheny-betegség városunkban is erősen szedi áldozatait. Vörös czédulát látunk majd minden utcában s a halottak száma ma a ragályos betegségben elhunytak sorából kerül ki.

Különösen nagy szükség volna a 7-ik pontban irt intézkedésre. Nálunk ugyanis a ragályos betegségben elhalt gyermek koporsóját csak a temetés előtti percekben zárják le s az egy szobával bíró családok tagjai és a többi gyermekek is 24 óráig együtt vannak a halottal. Nem mondjuk, hogy minden esetben, de p. o. a Danyi-völgyben és Kőporoson ezek megtörténnek.

Van még egy dolog, a mit ezzel az ügygyel kapcsolatban föl kell említenünk. A járványkórház halottait fényes nappal a legnagyobb forgalmu utcákon és pedig: a Gordon-, Alsó-Szirma-, Belegrad-, Széchenyi-, Ujváros-, Régi posta-, Kazinczy-, Tetemvár-utcákon át viszik a közös temetőbe. A koporsó legtöbb esetben négy szál deszkából áll, melyek nagyon hézagosan vannak összeróva. Kérdés: vajjon a koporsóból a ragály megfertőzetheti-e az utcák levegőjét? Ha igen, megengedhető-e, hogy a halott átszállítása abban az időben történjék, a mikor az utcákon legnagyobb a forgalom?

Ezen a bajon miképpen lehetne segíteni? Legkönnyebb módja volna az, ha a közöstemető közel volna a járványkórházhoz. Minthogy azonban sem a közös temetőt átvinni, sem a kórház közelében új temetőt nyitni nem lehet; leghelyesebb lenne, ha a halottak átszállítása a kórházból a temető hullaházába *éjjel történék*, a mikor az utcákon kevés ember jár, s a temetési szertartás másnap a hullaházából menne végbe.

A közegészségügyre nézve nagyon fontos dolgok ezek. Kivánatos volna tehát, ha városunk előljárósága — már csak a *pestisveszedelem* hírére való tekintetből is — gondolkodnék és megtenné a szükséges intézkedéseket.

FARSANG.

Két dalestély.

I.

A polgári dalosegylet dalestélye.

Miskolcz városának kultur-egyletei között a dalegyletek nagyon fontos missiót töltenek be s így a farsangi krónikában fényes helyet érdemelnek.

A polgári dalosegylet dalestélye január hó 30-án volt a „Korona-szálló” disztermében, mely ugy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült.

A műsorra felvett darabok szabatos előadása lelkes tapsokra ragadta a szép számmal megjelent, díszes közönséget. Különösen tetszett a „Szabadságdal”, melyet az egylet ez alkalommal először mutatott be a közönségnek. Lányi „Miről apám nagy busan szolt” kezdetű népdalegyvelege, *Lőrincz* Károly tenor- és *Cseh* Ferenc bassus-szóloja, melyet amaz „Mikor megyek az oltárhoz”, emez pedig az „Ossián”-ból énekelt, szintén nagy tetszésben részesültek. Az estély ilyen erkölcsi sikere *Tóth Ferenc* kar-nagy buzgó fáradozását dicséri.

A műsor előadása után táncz következett, mely nagy animóval folyt egészen a reggeli órákig. Az első négyest 38 pár tánczolta.

A dalestélyen megjelent nők névsora a következő:

Leányok: Marzsó Irénke (Gyöngyös), Tangli Augusztá, Polcz Etelka, Imre Erzsike, Rácz Irma, Nagy Mariska, Szabó Irma, Tóth nővérek, Bucsány Erzsike, Tomek Etelka, Demeter Boriska, Schneider nővérek, Bedécs Etelka, Steiner Ilonka, Hradil Emilia, Cseh Zsuzsika, Horeczky Hermina, Oleksza Boriska, Bielek nővérek, Danielisz Irma, Károlyi Carolin.

Asszonyok: Rácz Jenőné, Karla Bertalanné, Pores Jánosné, ifj. Fantoly Jánosné, Szlavkofszy Imréné, Tóth Ferenczné, Kiss Károlyné, Pataky Sándorné, Imre Andrásné, Nagy Károlyné, Szabó Józsefné, Katona Sándorné, Tangi Györgyné, Berecz Józsefné, Rácz Jánosné, Tomek Mártonné, özv. Kovács Jánosné, Sikorszky Gyuláné, Sipos Lajosné, Szalay Gyuláné, Csepánszky Ferenczné, Cseh Ferenczné, Bucsány Lajosné, Demeter Pálné, Oleksza Jánosné, Földy Béláné, Stark Gyuláné, Hradil Vinczéné.

II.

A dal- és önképző-kör dalestélye.

(Vasuti dalkör.)

A magyar államvasutak miskolczi műhelyében alkalmazottak „dal- és önképzőkör”-e hétfőn, február 1-én fényes dalestélyt, tulajdonképen bált rendezett a „Korona-szálló” disztermében.

A dalestélyt Gaál Ferencz „Nyisd ki anyám” kezdetű népdalfüzérének előadásával nyitották meg, azután Lányi Ernő „Miről apám nagy busan szolt” kezdetű népdalegyvelegét adta elő a dalkör oly finom árnyalattal, helyes felfogással és szabatosággal, hogy a közönség zajos tapsát méltán kiérdemelte. A legnagyobb hatást és lelkesedést azonban a dalkör karnagyának: *Ruttkay* Menyhértnek „*Vadgalambos*” című népdalegyvelegével érték el, melyet nevezett karnagy a miskolczi közművelődési egylet pályadíjnyertes népdalszövegére irt. A két pályadíjnyertes népdalt még egy saját szerzeményű „*Csók-dal*”-al toldotta meg, melynek zenei értékét magasztalnom e lap szerkesztője megtiltotta. Elég az hozzá, hogy a közönséget — kiváltképen pedig a nőket — oly lelkes tapsra ragadta ez a dal, hogy a dalkörnek meg kellett azt ismételnie.

A műsor befejezése után tánczra perdült az ifjuság s Vattay Tóni zenekarának hangjai mellett járta egyelőre csak éjjeli 12 óráig, a mikor t. i. a tombolajáték vette kezdetét. A számok kihuzása és a nyerepménytárgyak kiszolgáltatása nagy derűtségre adtak alkalmat.

A tombolajáték után folytatták a tánczot és rakták rendületlen kitartással egészen hajnal hasadtáig vagy talán még tovább is. Meg kell még jegyeznünk, hogy a figyelmes rendezőség csinos tánczrendekkel kedveskedett a hölgyeknek. Az első négyest 54 pár tánczolta. A karzat zsufolásig megtelt néző közönséggel.

Műkedvelői előadás.

Diósgyőr-gyártelep, 1897. febr. 1.

Mint már e lap előző számaiban is jelezve volt, a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyári alkalmazottak műkedvelői egylete f. évi február hó 1-én tánczchal egybekötött jótékony-célú szini előadást rendezett. Előadatott a „Czifra nyomoruság”, Csiki G. remek színműve, óriási sikerrel. Szinte bámultuk a műkedvelők rendkívüli nagy buzgalmát, midőn ilyen terjedelmes és szerföltt nehéz darab előadására vállalkoztak. Hanem a vállalatnak aztán emberül meg is felelték ám!

Megszokott dolog a műkedvelői előadásokról csak szépen és elismerőleg írni, hanem ezuttal nem szükség a kritikánál arra tekinteni, hogy műkedvelők játszottak. Ellenkezőleg, az előadáson tapasztalt ügyességek, helyes és biztos mozdulatok, hangsúlyos, könnyen érthető szabályos előadás és némelyiknek igazán feonomalis fel-

tűnést keltő fényes tehetsége egészen elragadta a hallgatóságot. Egyszóval az előadás magas művészi nivón állott.

A darabban működő egyének jórészt ismeretlenségben a gyári szinpadnak, s az az egynehány ismeretlen is most ismertté tette magát. Az előadás óriási sikeréből az orosz-lánrész az egyesület derék rendezőjét — *Meregalli Edvárd* urat illeti meg, ki — megvetve minden fáradoalmat — teljes erejéből igyekezett a közönségnek az előadással egy élvezetes estét nyújtani. Törekvését fényes siker honorálja, melyhez őszintén gratulálunk.

Méltó rész illeti a sikerből *Brodreisz* János urat is, a ki pompás fürdői diszletével egy másik ámulatba ejtette a közönséget.

A szereplő személyek közül első sorban *Brodreisz* Róza (Eszter) k. a. játékát emelem ki, mint egyikét a legnehezebben alakítható szerepeknek. Régebben ismerjük, mint kitünő műkedvelő színészt, s bár fényes tehetségei nem ismeretlenek, mégis meglepett pompás játékával.

A kitünő alakításban szerencsés vetélytársa volt *Pák* Erzsike (Bella) kisasszony, a ki keresetlen, egyszerű játékával — no, meg aztán elbájoló kedves mosolyával és hamiskás kacintásával, melyeket az öreg „Csoma bácsinak” produkált, teljesen elragadta a hallgatóságot. A darabban hordott választékos öltözékei pedig finom izlésről tesznek tanúságot.

Igen jól alakított továbbá *Czollner* Jánosné (Mézesné) urnő, ugyszintén *Jobbágy* (Zenobia) urnő, *Milecz* Erzsike (Zsófi) k. a. s a más kisebb szerepekkel bírók is nagyban hozzájárultak a fényes sikerhez.

A férfiszereplők közül különösen kiváltak: *Márkus* László ur *Mádi* — és *Ocsenás* János ur *Bálnay* szerepeikben. Jól alakítottak: *Róth* Miksa (Poprádi), *Andrássy* Pál (Tarczali), *Vanger* Vilmos (Murok), *Róth* József (Sodró) stb.

Az előadást táncz követte s a mulató közönség csak a reggeli órákban oszlott szét, mindannyian egy kedvesen töltött est maradandó emlékével. E sorok írója még földrengést is érzett akkor. S—s.

H I R E K.

Heti krónika.

Krónikás kebelem örömében dobog, Mert akadt pennámra egy érdekes dolog. Sokan, tudom, velem, örülnek is ennek. Érdekes a téma; ide figyeljenek: Azon alkalomból, hogy a *városatyák* A három új adót *hűen* megszavazták. Felállott egy *ügyes* jómodoru ember S odavágta nekik: Nekünk biz' ez nem kell. Elég már a *jóbból*, sok ebből is megárt, Torkig vagyunk vele, mert e játék *hazard*. Bátran odavágott vitéz *Sugar Nácsi* A nagyhatalmaknak azt mondta, hogy *ácsi!*

Kár elhamarkodni, vessük meg előre, Mert nincs *gummiból* a szegény ember bőre. Addig boszantják, míg elveszti türelmét, Kibékíteni oszt' bajos lesz ő kelmét, Mert az új adókra — no so' se tagadjuk — Mi szegény polgárok a legtöbbet adjuk, Mi eszünk *kenyeret* s iszunk fröcscsöt mellé. A *gazdag* asztalán ugyan kenyér kell-e? Nagyon *kicsiny* darab kell belőle annak, De a szegény, kinek gyermekei vannak, Több kenyeret fogyaszt. Ez az *eledele*, Sok *éhes* gyermeket ezzel etet tele.

Szóba került ott még sok más rendetlenség, Elkövetőjének kár itt minden mentség. Ez hát az, a miért *verítékünk* pereg: Drága a *kaszárnya*, drága a *hadsereg*. A kaszárnyák miatt gyalázatos sáros, Ronda, piszkos *mindig* ez a szegény város. Adósságban úszunk, kamatot fizetünk, S hivatalainknak *helyet* alig lelünk.

Hős *Náci* szavára lett nagy ribillio.
Haragosan reá förmedt a főbíró,
Vele együtt sok nagy uri „Kiméletlen“,
Kinek a személye „szent és sérthetetlen“.

Szent és sérthetetlen, kritikát *nem tűr* meg,
Hiába akarná bírálni a tömeg.
Királyi tanácsos kritikán *kívül* áll,
A nagyszáju *skribler* akárhogy kiabál.
Nem úgy urak! Kiknek biztos az ebéde,
Kiken a hiúság nagy állampecsége,
Mint egy jelző tábla ragyog a homlokán,
Mi csak megyünk tovább *regiek* nyomdokán,
S tiltó szövegünket felemeljük újra,
Hogy ha *bölcs* munkátok vergődne túlsulyra.
Elhizott uraknak *betegük* az ajtót,
Mert nemes törvényünk *megvédi* a sajtót.

Krónikás.

— **Lapunk mai száma** újabb meglepetés lesz olvasóink részére. A szellemi tartalom emelésére ugyanis minden szombati számunkhoz *regény-mellékletet* adunk, mely könyvalakban kiállítva beköthető lesz. Így azután lapunk minden előfizetője évenként legalább *két-három kötet regénynyel* szaporíthatja könyvtárát.

Lapunk mai számában *Tarczay György*

„Hétszer özvegy“

czimű történelmi elbeszéléseit kezdjük meg, melyről a fővárosi és vidéki sajtó az elismerés és osztatlan dicséret hangján nyilatkozott.

A „*Hétszer özvegy*“ czimű történelmi elbeszélések tartalma a következő:

Hétszer özvegy.

A kassai Bertalan-éj.

Bethlen Gábor lakodalma.

A privilégium.

Rákóczy-nász Bártfán.

In memorium.

Az utolsó boszorkány.

Egy csók a pestis idején.

Ennek bevégezése után dr. *Sassy János*, a miskolci orvosi kar egyik kiváló tagjának s szellemes tárczáinak egy angolból fordított *egy kötetes regényét* közöljük. Megszereztük ezenkívül *Tarczay Györgynek*

„Törökvilág Budán“

és

„Németvilág Budán“

czimű regényeit, melyek egymásután foglalnak majd helyet lapunkban.

Reméljük, hogy olvasóink jóakaratu törekvésüket örömmel veszik.

— **Miskolcz képviselői.** *Láncai* Leó és *Szemere* Attila, városunk országgyűlési képviselői ma délelőtt a gyorsvonattal Miskolczra érkeznek. Olvasóink bizonyára gondolkozni kezdnek, hogy ezeket a jó urakat kicsoda szél hajtja most Miskolczra? . . . Lehet, hogy parlamenti működésükről akarnak beszámolni, mert a szabadelvű párt tiszteletükre ma este 7 órakor a Seper szálló nagytermében *disz-vacsorát* rendez. Képviselőink szerepléséről sem az ország, sem városunk közönsége nem tudott eddig egyebet, mint azt, hogy *disz-bédekben és lakomákban* vettek részt; hogy résztvettek-e a parlament üléseiben, arról hallgat a krónika. Most is ezt a fontos szerepet folytatni jönnek városunk falai közé. *Enni és inni* fognak egy-más egészségéért. Ugy halljuk, hogy „szertett“ képviselőink a lakoma után az *ipartestület* ma este tartandó táncmulatságát

is meg akarják látogatni. Okosan teszik, ha a nagyobb részét *ellenzéki polgárokból* álló testület vigalmában résztvesznek. Arra azonban ne számoljanak, hogy ottani megjelenésükkel a maguk és szerencsétlen politikájuk részére csak egyetlenegy polgárt is elhódítanak. A magyar ember tárt karokkal fogadja vendégét, ha az jó indulattal kopogtat az ajtaján, de nem szereti azt, ha érzelmeiben, meggyőződésében háborgatják. Képviselőink idejövételének annyi haszna mégis lesz, hogy így legalább az ipartestület pénztára a felülfizetések útján remélhetőleg tetemesen gyarapodni fog. Már ez is valami. Szóval, ahol *pénzeről* van szó, ott van *Láncai* Leó, ahol pedig — — — nem tudjuk, miről is szóljon a krónika, ott van *Szemere* Attila. Jó étvágyat kívánunk a vacsorához!

— **Ezüst lakadalom.** Folyó hó 4 én ülte meg Fuchs Zsigmond a m. k. államvasutak üzletvezetőségének hivatalnok házasságának 25 éves fordulóját, mely alkalommal lelkes ovációkban részesült.

— **Eljegyzés.** Gäuger Adolf helybeli kereskedő kedves és bájos leányát, Reginát eljegyezte Pflégman Jakab Bécsből.

— **Otthon-kör.** A miskolci Otthon-kör f. hó 3-án, délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen egyhangulag, nagy lelkesedéssel választott meg *Krizsanovszky* József a kör titkárául. Megválasztott továbbá választmányi taggá *Lang Ottó*. A kör még e hó folyamán művészestélyt rendez.

— **Gyász eset.** Bodnár János, helybeli iparos polgártársunknak családja köréből 2 nap alatt két gyermeket ragadott el a kérelhetetlen halál. Gizella 7 hónapos e hó 4-én, Mariska pedig, ki 4^{1/2} éves volt, ugyancsak e hó 5-én tüdőlobban jobblétre szenderültek. A halottakat ma délután 3 órakor temetik a Jókai-utca 9. számú gyászházban.

— **Farsangi naptár.** A városunkban tartandó mulatságok, ünnepélyek és hangversenyek sorrendje a következő:

Február 6. Az ipartestület táncvizalma a Koronán.

Február 7. A kereskedők és kereskedő ifjak egyletének táncszestélye a Seper-szállóában.

Február 14. A diósgyőri vas- és aczélgépgépműhelyi ifjuság táncvizalma a „Korona“-szálló dísztermében.

Február 14. A Miskolci Nemzeti Casino férfi társas-estélye saját helyiségében.

Február 20. Könyvnyomdászok bálja a Seper-szálló dísztermében.

Február 20. Az ág. evang. nőegylet teaestélye a „Koronán“.

Február 21. A miskolci csizmadia-ipartársulat zártkörű táncszestélye a „Korona“-szálló dísztermében.

Február 27. A miskolci építő-ifjuság zártkörű táncvizalma a Korona-szálló dísztermében.

Márczius 6. Kinszky Károly táncpróbája a Korona-szálló dísztermében.

— **Hadastyán-bál.** Folyó hó 1-én zajlott le a Seper-szálló díszesen felékesített termében a miskolci első magyar hadastyánegylet táncvizalma, mely minden tekintetben fényesen sikerült. A figyelmes rendezőség díszes virágcsokorral lepte meg a bál-anyát, *Roller* Istvánné urnőt, ki e tiszteltó módon töltötte be. A négyest közel 60 pár táncolta; ime a bájos tánczosnők névsora:

Leányok: *Roller* Mariska, *Kostenwein* Kornélia, *Kalauz* Anna, *Csák* Erzsike, *Ax-nix* Anna, *Fülöp* Rózsika, *Szikszai* Mariska, *Erzsike* és *Zsuzsika* (Belső-Böcsről), *Szabó* Anna, *Nadanicsek* Juliska, *Malysz* Anna, *Fasko* Anna és *Miluska*, *Hamara* Erzsébet, *Szlanninka* Mariska, *Kosztelnyik* Boriska. *Drahozál* Anna.

Asszonyok: *Roller* Istvánné ladi patronesse, *Kostenwein* Kornélné, *Szlanninka* Antalné,

Csányi Lászlóné, *Eperjessy* Istvánné, *Szikszay* Mihályné, *Kovács* Károlyné, *Szabó* Istvánné, *Bártfay* Károlyné, *Zoványi* Gyuláné, *Borbély* Sámuelné, *Urbanik* Antalné, *Hutira* Imréné, *Tamaskovics* Kálmánné.

Notabilitások közül jelen voltak: *Kronenbold* Ferdinánd altábornagy tisztikarával, továbbá *Dobrovolni* alezredes, gróf *Zedvicz* vézerkari őrnagy.

A kedélyes táncmulatság világos reggel ért véget.

— **Vármegyei közgyűlés.** Borsodvármegye hétfőn február hó 8-án d. e. 9 órakor rendes bizottsági közgyűlést tart, melynek tárgyai lesznek: 1. Alispáni jelentés a vármegyei közigazgatás állapotáról a lefolyt évnegyedben. 2. Hivatalos jelentés a múlt évi decz. hó 28-án megtartott vármegyei bizottsági tagsági választások eredményéről. 3. A folyó évi fősorozáshoz polgári elnökök és orvos választása. 4. Intézkedés a tisztii főügyési helyettesnek megbízatása iránt. 5. Hivatalos jelentés a Farkas Gusztáv árvaszéki elnök nyugdíjaztatása ügyében. 6. A loavatató bizottság megalakítása. 7. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium leirata az árvügyi és pénzkezelési szabályrendeletnek jóváhagyása tárgyában és ezzel kapcsolatban 8. Alispáni jelentés a szóban lévő ügyből kifolyólag szükségelt átalakítási munkálatok végrehajtása iránt. 9. A nagyméltóságú m. királyi belügyminiszterium rendelete a magyar állam ezeréves fennállásának évfordulója alkalmából a vármegyei tisztviselők részére, egy havi fizetésüknek megfelelő pótléknak pótdó útján engedélyezett fedezése tárgyában. 10. Ugyancsak a nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszterium rendelete a féláru vasuti menetjegyek váltására jogosító igazolványoknak hivatalos utazásoknál való használata tárgyában. 11. A nagyméltóságú kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium leirata a kéményseprő-ipar gyakorlására vonatkozó szabályrendeletnek módosítása ügyében. 12. A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium leirata a gróf *Buttler* János-féle alapítványi helyekre kijelölt katonai növendékek részére az évfolyam ismétlésének engedélyezése tárgyában. 13. Zemplénavármegye körlevele egy magyar görög-katolikus püspökségnek felállítására iránt. 14. Nyitrávármegye körlevele a közegészségügyi közszolgálatnak és közigazgatásnak államosítása ügyében. 15. Szabolcsvármegye körlevele a mezőgazdasági cselédek helyváltoztató, szegődési és felmondási idejének szabályozása, illetve megállapítása tárgyában. 16. Alispáni jelentés az 1897. évben kiépítendő törvényhatósági új utaknak megállapítása ügyében. 17. Alispáni jelentés a községi közmunkaerő czélszerű felhasználása ügyében. A Diósgyőr, Harsány, Sajó-Vámos és több más községekben megejtett községi előjárói választások ellen benyújtott felebezéseknek felülvizsgálása. 19. Miskolcz város képviselőtestületének határozata a városi szolgaszemélyzet részére millenniumi ajándék czimén az illetők egy havi fizetésének megfelelő összeg kifizetése tárgyában. 20. Mező-Csáth város szabályrendelete a kisdudóvó felállítására ügyében. 21. Szomolya, Kistálya és Andornak községek határozata a fogyasztási és italadók beszedési illetékének hováfordítása iránt. 22. Szalona és Martonyi községek kérvénye a szalonnai vasuti állomáshoz vezető ut költségeinek befizetésére halasztásnak engedélyezése, illetve ezen költségösszegnek a vármegyei utalapról előlegezése tárgyában. 23. A borsodi körjegyzői lak felépítése ügyében hozott községi képviselőtestületi közgyűlési határozatnak felülvizsgálata. 24. Intézkedés a Sajó-Szentpéter városában behajthatatlan törvényhatósági pótdóknak eltörlése iránt. 25. Miskolcz város költségvetése a folyó évi közevetvám bevételeiről és kiadásairól. 26. Egyéb községi költségvetések, zárszámadások és szabályrendeletek. 27. Hivatalos jelentések és magánügyek. A fentebb elősorolt tárgyak szabályszerű elkészítése végett f. évi február

hó 7-én, délelőtt 9 órakor állandó választmányi ülés, február hó 6-án, délután 3 órakor pedig pénzügyi szakosztályi ülés fog tartatni.

— „**Liberális álarca**“ czim alatt a „Borsodmegyei Lapok“ tegnapi számában valaki választ ad lapunk január 5-iki számában hasonló czim alatt hozott közleményünkre. **Mi egy hónap** lefolyása alatt már meg is felejtkeztünk erről a cikkről; utána kellett tehát néznünk, hogy tulajdonképen miről is van szó. És a midőn a két cikket átolvas-tuk, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy laptársunk cikkírója a **cselekményről** tulajdonképen nem is beszél, pedig ez a fő, hanem a **személyeket** tolja előtérbe s dicsérő éneket zeng a báró Vay-család hazafiságáról és szabadelvű érzelmeiről. Borsodvármegyében nincs egyetlenegy ember, a ki a köztisztelőben és szeretetben álló báró Vay-család hazafiságát, liberális gondolkozását kétségbevonná. Ennek nyilvánvalóvá tételéért kár volt **egy egész hónapig** gondolkozni.

— **Nagyszabású művészestély.** A jövő hónapban megtartandó művészestély iránt — a melyen **Pewny Irén** a m. kir. opera tagja fog énekelni és **Rákossy Viktor** (Sipulusz) a Kiszfaludy-Társaság imént megválasztott tagja felolvasást tart, — a közönség legszélesebb rétegeiben általános feszült érdeklődés mutatkozik, de sőt még a vidék is nagyban kezd érdeklődni. Különösen élénk az érdeklődés a Kiszfaludy-Társaság új tagjával, **Sipuluszszal** szemben, a kinek a felolvasása — ha nyomtatásban megjelen, — nemcsak a miskolczi közönséget, hanem az egész ország közönségét fogja mulattatni. Külömben a kitünő humoristát sokkal jobban ismeri a közönség, semhogy ismertetni kellene őt. **Pewny Irén** csak a napokban ragadta el a budapesti közönséget és így biztos kilátásunk van egy élvezetes művészi estélyre. Előjegyzéseket elfogad **Verő I. és Társa** helybeli könyv- és zeneműkereskedő cég, a hol — mint halljuk, — már tömeges előjegyzések történtek úgy helybeliek, mint a vidék részéről.

— **Táncpróba.** Márczius 6-án tartja meg **Kinszky Károly** jó hírű táncztanító nagyszabású **táncpróbáját**, a Korona-szálló dísztermében, amire a nagyközönség figyelmét már most felhívjuk.

— **Kohn Dolfi és Szilágyi Dezső.** **Kohn Dolfi** nádasi lakos és vőlegény-jelölt, **Szilágyi Dezső** ellenben a képviselőház elnöke és a magyar házassági törvény megalkotója. Ez utóbbi tulajdonságának köszönheti, hogy im egy kalap alá került neve **Kohn Dolfiéval**, ki viszont csak a házassági törvény révén jutott konfliktusba a nagy „cséplő-gép“-pel. Dolfi ugyanis, nősülni óhajtván, beállit a nádasi anyakönyvvezetőhöz.

— Hát itt lehet esküdni?

— Itt.

— Aztán az ur a pap mostan?

— Pap nem vagyok, de én adlak össze a pároddal.

— Jó. Hát holnap majd eljövünk.

— Csak hogy nem olyan könnyen megy az.

— De hiszen, jól megdöntöttem én!

— Nem úgy értem, hanem tudod-e mi kell ahhoz?

— Egy lány, meg egy legény.

— Az is. Sőt első sorban az. De ki kell azt előbb hirdetni, meg az irásaitok, keresztleveleitek stbi kellenek ahhoz.

— Ugyan? Aztán minek azok a nősüléshez?

— A törvény írja elő.

— No, az isten akárhova tegye az ilyen bolond törvényt.

— Nem hallgatsz?!

— De hiszen, az se volt becsületes ember, ki azt a törvényt megcsinálta.

Erre már kidobták az atyáfit. Így jutott konfliktusba a nagy Dezső a dühöngő Dolfival, ki feljelentette a főszolgabírónál.

— **A hajdu-böszörményi nazarénus próféta** holnap, azaz vasárnap városunkba érkezik s este 6 órakor **Molnár Sándor** házában a

szepesi soron istenitiszteleket tart. A próféta — mint halljuk — nagy közönség várja.

— **Városi közgyűlés.** Miskolcz város képviselőtestülete f. hó 9-én, d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. A magyar mérnök-egylet szakvéleménye Miskolcz város utcaszabályozási tervét illetőleg. 2. A villamos vasut vágányának elhelyezése tárgyában létrejött bizottsági megállapodás bejelentése. 3. A fogyasztási adókat kezelő bizottságba 8 bizottsági tag választása.

— **Könyvnyomdászok bálja.** Az idei farsangnak, mely igazán gazdag volt fényesen sikerült bálokban, bizonyára egyik legfényesebbike lesz a derék könyvnyomdászok bálja. Példátlan az a lelkesedés és buzgalom, a melyet a rendezőség a bál sikere érdekében kifejt és a közönség is rendkívüli érdeklődést tanúsít a bál iránt. Megjegyezzük itt, hogy azok, a kik meghívóra igényt tartanak, bármelyik helybeli nyomdához sziveskedjenek fordulni.

— **Nyilvános természettudományi előadás.**

Dr. Halász Sándor tanár, vasárnap, azaz február 7-én, d. u. 3 órakor nyilvános előadást tart a Palóczy-utcai ev. ref. felsőbb leányiskola dísztermében. A természettudományok köréből vett és kísérletekkel összekötött előadás nagyon érdekesnek ígérkezik. Belépti díj személyenként 20 kr. Felülfizetéseket hálás köszönettel fogadjuk és hirlapilag nyugtázzuk. A befolyó jövedelmet az intézetnek nagy költséggel berendezett természettudományi szertára javára fordítjuk. Ajánljuk e nemes czélú és érdekfeszítő előadást a művelt nagyközönség becses figyelmébe és hathatós pártfogásába.

— **A bratkovicei huszárok kegyelmet kaptak.** Még a tavaly előtti esztendő vége felé történt, hogy Bratkoviceben tizenhárom nekikeseredett huszárgyerek egy olyan pillanatban, a mikor már nem tudott másképpen véget vetni annak a kinszenvedésnek, a miben az őrmestere keze alatt részeseült, nekirontott a zsarnokának és összevagdalta. A polgárember nem igen érti meg, hogy milyen főbenjáró bűn ez, mert a mi törvénykönyvünk úgy van megkomponálva, hogy súlyt helyez az enyhítő körülményekre, míg a katonai életnél, a ki főlebbvalójára emeli a kezét, minden mellékes kérdezősködés nélkül rögtön rászolgált az akasztófára. Azért a dolog akkoriban nem is vert föl valami nagy port. Annál nagyobb lett azonban a megdöbbenés, a mikor egy éjjel a mult év elején egy felületes lengyel újságíró azt a hírt telegrafálta nekünk Magyarországra, hogy a hadbírósg mind a tizenhárom delikven-et halálra ítélte. A tizenhárom szerencsétlen fiú sorsát valósággal remegő érdeklődéssel kísérte az egész ország s érdekes és igazán megható momentum volt ebben a történetben az, hogy az összevagdalt Diószegi őrmester huga, Péntek Ferenc zugló református lelkész felesége volt az első, a ki az érdekükben kegyelemért könyörgött a királyhoz. A huszárgyerek sorsa időközben tényleg jobbra is fordult. A mint az ítélet főlebb ment az igazság létráján elbírálásra, mindig enyhült valamicskét, utoljára azoknak a büntetése, a kik csak tanuk voltak az őrmester összekaszabolásánál vagy utolsóknak rontottak reá, hónapokra szállt le. Négy olyan elítéltet, a kik elsősk voltak a szabdalkozók között, a komáromi várba szállították a mult esztendő áprilisának 21-én. Azóta ott szenvednek maig, mikor egyszerre vége lett a szenvedésüknek. Ma megérkezett számukra a kegyelem a hadurától, a ki rendelkezik élet, halál és várfogság fölött, s anélkül, hogy valamicske reményük lett volna rá, egyszerre kivülkeredtek a vár falain a szegény huszárgyerek. Egy kicsit másképpen, mint ahogy bekerültek. Szép sugárfluk voltak akkorában, ma pedig belevénültek már abba a nem is egészen egy esztendőbe, a mit kiszakított az életükből az a kis szerencsétlenség, a mikor nem tudtak

parancsolni az elkeseredésüknek. A kiszabadult rabkatonák rögtön hazautaztak a familiáikhoz, apjukhoz, anyjukhoz, a kik már egyszer meg is siratták őket, mintha akasztófáról elföldelt halottak lettek volna.

— **A quedinburgi répamagtermelés elzülése.** Sajátságos sorsra jutott a quedinburgi piac, mely valaha híres volt takarmányrépamagjáról. A lefolyt évek nagy keresete folytán beütött a reactió, amennyiben egyrészt a nagy tultermelés, másrészt a nyereszkedési vágy okozta, hogy e piacról kerülő répamag jelenleg ugyszólván már veszedelem a gazdára nézve. Legutóbb egyik budapesti magános H. I. árlapjában leleplezi az eredeti quedinburgi plombbal ellátott répamagot, mely, — mint hiteles magvizsgáló állomás bizonylatával kimutatja — nem egyéb, mint quedinburgi plombbal ellátott — szemét.

S z i n h á z.

— **Jutalomjáték.** A jutalomjátékok sorozatában **f. hó 9-én kedden** az általános, osztatlan közkezdveltségnek örvendő „kedves karmesterke“ **Simándy József** jutalomestéje következik. Színre kerül: „Tiszt urak a zárdában“, a főbb szerepekben **Tiszayné**, **Galyassy Paula** és **Szigethy Lujzával**, valamint a férfiszereplők elitgardájából **Tiszay Dezsővel** (Brissac) továbbá **Horváth, Németh és Hadayval**. A legfőbb szereplő azonban, a ki a közönségnek rendszerint hátat fordít, **Simándy József** lesz. — Simándyt a miskolczi közönség annyira megkedvelte, hogy el sem képzelhetjük azt az esetet, hogy jutalomjátékára ne legyen telt ház. Reméljük, hogy műpártoló és a valódi érdemet mindig készséggel honoráló közönségünk nem fog nekünk e tekintetben csalódást szerezni.

Köszönetnyilvánítás.

A miskolczi polgári dalos-egylet által folyó 1897. év január 30-án tartott dal-estélyen **felülfizetéssel** a következő családok voltak szivesek az egylet céljainak fedezésére szánt alaphoz járulni:

Özvegy Debreczeny Imréné szül. Nagy Zsuzsánna 5 frt, Rácz Jenő gyógyszerész 5 frt, Diószeghy György főjegyző 4 frt 50 kr., Kiss Károly műasztalos 2 frt 50 kr., Nagy Károlyné 1 frt, Schneider Mihály 2 frt, Imre Andrásné 2 frt, Bada Bertalan 2 frt, Fantoly János 1 frt, Szlavkóvszky Imre 2 frt, Rácz János 2 frt, Sikorszky Gyula 2 frt, Tangli György 1 frt, Stark Gyula 1 frt, özv. Polcz Frigyesné 1 frt, Karla Bertalan 2 frt, Könyvnyomdászok egylete 2 frt, Rábel Albert 1 frt 50 kr., Dobos Lajos 1 frt, Bodnár Lajos 1 frt, Tomek Márton 1 frt, Micsik János 1 frt 50 kr, Földi Béla 50 kr, Dudás István 1 frt, Katona Sándor 1 frt, Demeter Pál 1 frt 50 kr., Nagy Ignác lelkész 1 frt 50 kr, özvegy Kovács Jánosné szül. Heer Erzsébet 1 frt 50 kr, Kőkényesdi Papp Lajos 2 frt, Szováthy Bertalané 1 frt 50 kr, Kinszky Károly táncztanító 1 frt, özvegy Bató Istvánné szül. Imre Eszter 2 frt, özv. Dobos Sámuelné 1 frt, Bumsch Béla kereskedő 50 kr., Porcs János tanár 1 frt, Ludvig István könyvnyomdavezető 1 frt, Polacsek Arnold 1 frt 50 kr., Gaál Károly 50 kr.

Fogadják az igen tisztelt adakozók ez uton is az egyletnek hálás köszönetét nemeselelkü adományaikért.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

Főmunkatárs:

Huberth János.

MEGHIVÁS.

A MISKOLCZI NEMZETI SZÍNHÁZ

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

folyó évi

rendes közgyűlését

f. 1897. február hó 28-án

dél előtt II órakor fogja megtartani
a miskolczi nemzeti Casino helyiségében,

mely közgyűlésre a részvényesek
tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása.
2. Az 1897. évi költség- és fedezet előirányzat megállapítása.
3. Négy kilépő igazgatósági és három felügyelő bizottsági tag választása.
4. Netaláni indítványok.

Miskolcz, 1897. február 4.

Az igazgatóság.

TELEPHON!

Iparüzemek és közönség érdeke!

Kazánok, gőzgépek, kályhák stb. fűtésére a legjobb minőségű
kazinczi kőszent, valamint I. osztályu tölgy- és bükk tűzifát
vágott és hasábos állapotban ajánl

NEUMANN JÓZSEF

tűzifa- és kőszénüzlete Miskolczon, Vay-út 9-ik szám alatt

Megrendelések ugy helyben, mint vidéken nagyban és kicsinyben a legpontosabban és leg-
rövidebb idő alatt eszközöltetnek az alantabb jegyzett árak mellett:

Kazinczi I. oszt. kőszén Miskolczon ólomzárolt szekéren házhoz
szállítva --- --- --- --- --- 100 klgként 65 kr.
Kazinczi kőszén a miskolczi-gömöri állom. levő raktárban 100 klgként 57 kr.
I. oszt. tölgy hasábfá 1 kocsí (2 méter) --- --- --- --- 5 frt 10 kr.
I. " bükk " 1 " (2 ") --- --- --- --- 5 frt 60 kr.

Megrendelésfelvételi helyek Miskolczon:

Nagy Miklós úr csemege- és fűszerüzlete Városháztér, Békefi Andor úr csemege- és fűszer-
üzlete Széchenyi-utca és Goldstein Mór úr Király-utca 4. sz.

➔ **VIDÉKRE TESSÉK AJÁNLATOT KÉRNI!**

Kitünő minőség- és teljes súlyert szavatol

Neumann József.

TELEPHON!

Gyapju lópokrócok gyári raktára.

BIELITZI LÓPOKRÓCZOK!!

Van szerencsém a n.-é. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Miskolczon

Fried Mór rőfőskereskedőnél

Prevoszti-féle cukrászdával szemben

saját gyártmányu, valódi bielitzi (Szilézia) tiszta gyapju lópokrócból bizo-
mányi raktárt létesítettem.A pokróczok ugy minőségre, mint valóságra bármely nemű gyártmány-
nyal versenyeznek.

Becsés megrendeléseket kérve, maradok

tisztelettel:

GROSS ABR., bielitzi (Szilézia) posztó-, pokrócz- s halina-gyáros.

➔ határozott gyári árak mellett. ➔

Gyapju lópokrócok gyári raktára.

MEGHIVÓ.

A

MISKOLCZI HITELINTÉZET

1897. évi február 21-én d.-e. 10^{1/2} órakor

SAJÁT HELYISÉGEIBEN TARTJA

XXVIII. ÉVI

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

melyre a t. részvényes tagok tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása.
2. A számadások megvizsgálása, a mérleg alapján a nyereség felosztása.
3. Két igazgatósági tag választása.
4. Egy felügyelőbizottsági tag választása.

Miskolcz, 1897. január 26.

A Miskolczi Hitelintézet igazgatósága.

A szavazati igazolvány, évi mérleg és jelentés f. évi február
13-tól az intézet helyiségében átvehető.

KÖZGYŰLÉSI MEGHIVÓ.

A miskolczi fürdő részvénytársaság

IV-ik évi

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1897. év február hó 21-én d.-e. II órakor

a Városháza nagytermében fogja megtartani,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési elnök és jegyző választása.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A számadás megvizsgálása, a mérleg és az osztalék megállapítása.
5. Három igazgatósági és három felügyelőbizottsági tag választása.

Miskolcz, 1897. év február hó 2-án.

A miskolczi fürdő részvénytársaság igazgatósága.

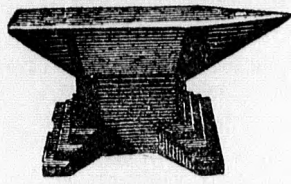
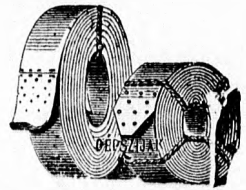
Az alapszabály 13. §-a értelmében, a közgyűlésen résztvenni
kívánó részvényesek, részvényeiket február hó 20-ig bezárólag le-
tétmenyezni kötelesek: és pedig

Kóris Kálmán társulati pénztárnoknál, a hol az évi mérleg is
megtekinthető.

A részvények továbbá a helybeli pénzintézetek bármelyikénél
is letehetőek.

A részvényesek, minden egyes részvény után egy szavazattal
bírnak, hús szavazatnál többet azonban egy részvényes sem gya-
korolhat,

Elszigetelő lemez (falak szárazzá tételére).

Gazdasági és konyhaberendezési
cikkék.**KOHN LAJOS**M. kir löpor- és lőszer-
árulás.vaskereskedő az „Üllőhöz“
MISKOLCZ.

Telefon.

Telefon.

Kátrány és karbolinium.

Legjobb minőségű gépolaj és kocsikenőcs.

*A nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlja:***tetemesen megnagyobbított vas- és vasáru nagy raktárát:**

rúdvasak, >>>>>>>>

<<<<<<<< lemezek,

öntvények, >>>>>>>>

<<<<<<<<< kapák,

nagy választék- és a legolcsóbb árban
épület-
és bútor-vasalások,

kovács-, lakatos- és asztalos-szerszámok.

tengelyek, >>>>>>>>

sodrony és sodronyszegek,

<<<<<<<<< csavarok,

kaszák, >>>>>>>>

„Winiwarter“-féle első minőségű horganyozott vaslemezek.

A legjobb, olajba törött festékek, kencze (firneisz). — Kender-, faggyú- és gummiárak.

Görredőnyök, megrendelés szerint legjobb kivitelben szállítanak.

Gépszijak és gépszerelések. — Kutak kisebb és nagyobb minőségben.

Asphalt- és kátránypapíros (házfedésre.)

Az á. h. e. egyház épületében,
úgy a Nagy-, mint a Kis-Hunyad-
utczában**több rendbeli lakás**

és egy bolthelyiség

május 1-től még kiadó.

Ertekezhetni az egyházi irodában, minden nap a
délutáni órákban.**Fekéreneműek**
szabása és varrása

a legújabb minták szerint

Urak-utczája 9. sz. a.

elfogadtatnak.

Ugyanott tanuló leánykák is
fölvétetnek.**Rendkívüli nagy választék****Jäger-ingek- és nadrágokból**

férfiak, nők és gyermekek részére.

Muffok, sapkák, legújabb **Echarpok** (sálók) kitűnő
harisnyák, keztyük minden minőségben. Férfi-, női
és gyermek-**fehéreneműek,** gyermek-, fiú- és férfi-**ruhák,**
feöltők, vásznak és chifonok.**MIEDEREK GYÁRI RAKTARA.**

A legjutányosabban ajánlja:

Baumgarten Dániel

(Ferenczi B. könyvkereskedésével szemben.)

Kitüntetve a bpesti 1896. ezred-
éves orsz. kiállításon.**Bútorok****részletfizetésre.****Makra Mátyás utd.**gyöngyösi bútorgyárának
készítményeikedvező fizetési feltételek
mellett kaphatók helyben**Felső-Szirma-utca 10. sz. a.**

képviselőségénél.